

Corné Ansems is volop bezig met de kringlooplandbouw die het Rijk voor ogen heeft. Maar daarbij loopt hij tegen belemmerende regelgeving aan. © FotoMeulenhof/Jean Pierre Reijne

De staat van het Brabantse platteland: De natuurboer die durft te twijfelen

BRABANT SERIE Of hij de afgelopen weken ook heeft geprotesteerd op het Malieveld, of bij het Brabantse provinciehuis? „Nee”, zegt Corné Ansems van kaasboerderij De Ruurhoeve uit Hoogeloon. „Ik gebruik mijn energie liever om ons verhaal als boer op een goede manier aan onze gasten te vertellen. Maar ik denk wél dat het goed is dat de boeren zich laten horen. Ik zie wat er om me heen gebeurt: de gemiddelde leeftijd van boeren ligt hoog. De komende jaren stoppen er veel. Door alle regelgeving zien veel jonge melkveehouders ervan af het bedrijf over te nemen. Wat blijft er dadelijk nog over?”

Lukas van der Storm 27-10-19, 11:00

Tegelijkertijd constateert hij dat de stikstofuitstoot van nu een reëel probleem is, zoals het op meer punten knelt tussen de grote Nederlandse veehouderijsector en de omgeving. „Ik snap de noodzaak om daar iets aan

te doen. Misschien zou je tot een stelsel van stikstofrechten moeten komen: niet alleen voor de boeren hier, maar voor iedereen. Mensen die niet veel te besteden hebben, zullen meestal niet vliegen. Als zij hun rechten verkopen aan de rijken, levert het nog wat op ook. Maar ja, eigenlijk kan zoiets alleen op wereldschaal. Dat wordt dus moeilijk."

Het is een redenering die past bij de kijk die Ansems op de wereld heeft. Terwijl de discussie rondom het platteland momenteel vooral uit zwart en wit bestaat, denkt hij in grijstinten. Ansems laat de twijfel toe. Wat is goed en wat is niet goed?, vraagt hij zich meermaals af.

Ansems draait samen met zijn zus Erica typisch zo'n bedrijf dat de overheid graag aanhaalt als voorbeeld voor de landbouw van de toekomst. De Ruurhoeve verkleint dagelijks de kloof tussen boer en burger. De Landwinkel, de open stal, het bezoekerscentrum en een programma van workshops zorgen samen voor zo'n 14.000 bezoekers per jaar. Daarbij pioniert De Ruurhoeve volop met eigen streekproducten. Zoals de speciale trappistenkaas, gemaakt met abdijbier uit Berkel-Enschot. Of de cholesterolverlagende Cholfitty-kaas waar vader Walter jaren aan gewerkt heeft.

Kalfjes

Ook zet Ansems telkens stappen om meer in harmonie met de natuur te boeren en het welzijn van zijn dieren te verbeteren. Zo blijven kalfjes de eerste maanden bij hun moeder. De akkerranden staan 's zomers vol bloemen om de biodiversiteit te bevorderen. En binnenkort staan er een stuk of tachtig noten- en fruitbomen op het land. Die bieden de grazende koe schaduw en zijn ook nog eens goed voor de bodem en de waterhuishouding.

Tussendoor zijn er steeds die dilemma's. Die komen deels voort uit zijn kijk op de wereld om hem heen. Wel of geen genetisch gemodificeerde gewassen? Kaas leveren aan de grote supermarkt die aan de prijs zal knagen, of bewust kiezen voor eigen verkoop en kleinere winkels met hogere marges? Daarbij zorgt de niet al te consistente koers van de

overheid nog voor extra vragen. Ook bij een veelgeroemd voorbeeldbedrijf als De Ruurhoeve, waar ambtenaren en beleidsmakers van Rijk en provincie al meermaals te gast waren.

Zo zou Ansems het liefst al zijn koeien in een potstal zetten, een systeem waarbij de mest blijft liggen en wordt afgedekt met een laag stro. Het is echter nog steeds niet duidelijk of dat wel mag.

Uitstoot

„De uitstoot van een potstal is hoger dan van de emissiearme systemen waar de provincie nu op inzet“, legt Ansems uit. „Maar kijk je naar het totaalplaatje, dan heeft een potstal juist veel voordelen. Het mengsel van mest en stro levert goede, ruwe stalmest op. Als je die op het land brengt, is dat beter voor de bodem. Ook is de uitstoot bij het uitrijden juist veel minder dan bij drijfmest.“

Als een potstal toch zou mogen, zijn er sowieso praktische bezwaren. „Ik heb nu een ligboxenstal met zeventig plaatsen. In een potstal hebben koeien meer ruimte nodig: er passen dan maar vijftien dieren in dezelfde ruimte. Maar uitbreiden stuit ook op bezwaren. Boeren mogen hun bouwblok niet verder uitbreiden dan anderhalve hectare. Met de gebouwen die hier al op het erf staan, kom ik dan in de knel.“

Als vooruitstrevende natuurboer heeft Ansems als het goed is extra tijd om aan de strengere milieu-eisen van de provincie te voldoen. „Maar zelfs dat weet ik niet zeker. Natuurinclusieve boeren krijgen twee jaar extra de tijd. Maar wat natuurinclusief precies is, staat nergens gedefinieerd. Ik laat nu dus toch maar een plan B uitwerken, voor het geval ik alsnog voor 1 april 2020 een vergunning moet aanvragen. Dat kost me uiteindelijk wel drieduizend euro.“

Varkenshouder

Het maakt de slotsom voor Ansems niet eens zo anders als die van een varkenshouder uit de intensieve veehouderij. Boeren in Brabant, het blijft balanceren op een dun koord. „Ik wil graag meedraaien in de kopgroep“,

concludeert hij. „Maar juist in een kopgroep is het niet verstandig om altijd vooraan te rijden, met je snufferd in de wind. Altijd de eerste en de duurzaamste willen zijn, brengt ook grote risico's met zich mee." Een metafoor die uiteindelijk voor de hele agrarische sector van toepassing is.

„Verandering is nodig, maar wel in een realistisch tempo."